

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno 361. Usque Ad Annum 395

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1758

VD18 90117786

§. 34. Apologia S. Basilii contra Eustathium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66032)

Sæculum IV. Nicopolitanos hortabatur, ne Fidelium
A. C. 376. Colonensium detrectatione offenderentur, ita enim minores natura esse comparatos, ut facile sperni se credant; & si desperatione agerentur, posse quicquam tentare, quod luctuosis illis temporibus funestum foret. Ita S. Basilius Euphronii translationem sua auctoritate firmavit.

§. XXXIV.

Apologia S. Basilius contra Eustathium.

Sup. XVI. Jam a triennio S. Basilius calumnias, quibus Eustathius famam suam denigrabat, patienter tulerat, solius silentii munimento tutus, nisi quod privatas litteras ad amicos dedisset. Tandem, si quoque loquendum, & publice causam dici oportere, visum est; nihil enim silendo profecerat, sed eo impudentius inimici insultabant, & obtrectabantur, ubi unam diluerat calumniam, confingebant novam, ne eum sine causa persecuti viderentur. Jam falso accusabant, quod tres Deos crederet, jam quod unicam affirmaret Personam. Jam id ipsum reprehendebant, quod vere cum Ecclesia Catholica docebat, tres dari in Deo Hypostases, & unam Bonitatem, unam Potestatem, unam Divinitatem. Exterior pietatis species eorum calumniis fidem adstruebat.

Epist. 345.
p. 1121.

struebat, quod vero S. Basilius taceret, si-
 lentii causa non modestia, sed mala con-
 scientia putabatur. Famam suam cres-
 cere contra suam voluntatem videbat, Sæculum IV.
A. C. 376.
 sed famam malam, & Bonis quoque, qui
 adversariis ejus fidem adhibebant, cœ-
 perat esse invisus. Tandem rumpendum
 silentium existimavit, & occupandam esse
 occasionem, dum nuper maximo suo pro-
 bro hostes ejus Arianorum, & Vicarii
 Demosthenis Communioni se junxissent.
 Contra Eustathium scribere cœpit circa
 annum 376. Apologiam edidit ad omnes Ep. 73. p.
869.
 Fideles directam, in qua dicit, cum ini-
 tio Conversionis suæ viros Solitarios
 Ægypti vidisset, & eorum exemplo mo-
 veretur, se eos imitandi desiderio fuisse
 correctum, cumque deinde in patria sua
 invenisset homines, illis Ægyptiis exte-
 riori habitu, & vitæ paupertate similes
 (hi nempe erant Eustathius, & Discipuli
 ejus) maximi eos facere cœpisse, nihil-
 que salutis suæ utilius fore credidisse,
 quam ut hos Monachos imitari sibi pro-
 poneret, quamvis multi monerent, & ab
 eorum conversatione conarentur averte-
 re, quos ipse bonorum virorum famæ
 putabat detrahere. Postquam Episcopa-
 tum suscepit, eorum malæ artes subolue-
 re advertenti, quod sibi exploratores de-
 dissent officii specie, qui in functionibus
 Pastoralibus assisterent, ita ut vix jam
 quem-

Sæculum IV. quemquam apud se haberet, cujus fides
 A. C. 376. sibi suspecta non esset. Bis ejus Doctrinam impugnarunt, sed ipse constantia invincibili inhæsit fidei, quam ab unguiculis Matre ejus, & Avia Macrina Magistris hauserat; atque adversarios suos Arianos provocat, ut, si viri sint, ostendant, se aliquando in fide vacillasse, aut aliquem errorem sive in scriptis suis, sive in sermonibus publicis, aut privatis docuisse.

p. 896. Accusationis caput contra S. Basilium erat, quod, cum Apollinaris in Syria perversam Doctrinam seminasset, S. Basilium ad eum epistolam ante annos viginti dedisset; ergo, inferebat Eustathius: *in ejus Communione es, & criminis conscius!* respondet S. Basilium: *quomodo scire poteris, utrum mea sit hæc epistola? si vero sit, unde apparet, scriptum, quod in manus tuas incidit, ejusdem temporis esse, ac epistolam meam, & ab eo ad te devenisse, ad quem scripta est; quod argumentum, quod ego in eadem de fide cum eo sententia sim? conscientiam tuam consule! quoties in Secesum illum meum in ripa Ivis fluminis, præsentente fratre meo Gregorio, ad me venisset, quot non dies in domo Matris meæ transigimus, diem nocti amice colloquendo jugiter? & quando ambo beatum Silvanum Tarsensem invisimus, an non de hac matertia toto itinere egimus? Eusizoe, quæ-*

do me ad te vocasti, iter Lampsacum cum aliquibus Episcopis ingressurus, de quo alio, nisi de fide, sermo fuit? an negabis, Notarios tuos nunquam non apud me fuisse, ut, quæ contra hæresin dictarem, scriberent? an non Discipulorum tuorum fidelissimi lateri meo individui comites hærebant? quando Monasteria fratrum nostrorum visitabam, & cum eis noctes in oratione transigebam, quo tempore continuo de rebus Divinis sine contentione colloquebamur, an non, quid sentirem candide edixi? quomodo tanti temporis experientiam levis suspicio superavit? an non constanter eandem Doctrinam professus sum, nisi quod ea, quæ ab initio obscure cognoscebam, cum tempore clarius perspexi? cæ-
 terum quisque fidei suæ tantum non alienæ rationem reddere tenetur; ego Apollinaris nec Magister sum, nec Discipulus, si vero alterum pro altero respondere necesse sit, æquitati magis esset consentaneum, ut Doctrina Arii Discipulis ejus, & Aetii Doctrina illi, qui Aetii Magister fuit, imputaretur. Nempe Eustathius, quod S. Basilius alibi explicat, tunc cum Arius Alexandriae plurimos Sectatores numeraret, inter fidelissimos ejus Discipulos fuerat, & postea Aetii Magister. Tandem S. Basilius occultum dissensionis fontem detegit, dum dicit: homines honestissimi, scilicet, Communionem nostram obsta-

Sæculum IV.
 A. C. 376.

p. 897.

S. Basili
 Apologia.

Ep. 82. p.

910. ep. 74.

p. 875. 898.

Sæculum IV. *obstaculum esse putant, ne ad pristinum potentia fastigium possint ascendere, ob fidei*

A. C. 376. *Confessionem, cui, me Auctore, subscribere coacti sunt; timent ne ista sibi nocent apud eos, quorum hodie maxima est*

Sup. l. XVI. auctoritas; nempe Arianos. Tum S. Basilii narrat, quæ inter se, & Eustathium

S. 45. epist. 345. p. Nicopoli ante annos tres acta fuerant. Hæc est S. Basilii Apologia, ad quam legendam, Presbytero Genethlio scribens, eundem remittit.

1123.

Ep. 73. Ad monachos quoque, qui sub eius Regimine erant, scripsit, ostendens, quanta sit Eustathii inconstantia, semper partem potentioris sequentis. *Illi ipsi, inquit: qui famosas litteras contra Eudoxium, & ejus assèclas scripserunt, & ad*

P. 870. omnes Ecclesias miserunt, hortantes, ut quisque eorum Communionem vitaret, illi, qui protestati sunt contra sententias depositionis suæ, quod latæ essent ab hæreticis

Sup. l. XIV. (loquitur de iis, quæ Constantinopoli anno 360. gesta sunt) illi, inquam: *S. 22.*

cum Eudoxio & sociis ejus sunt. Id negare non possunt, nam Ancyræ ad eorum Communionem accesserunt. Hic loquitur

de Concilio Demosthene convocato, & subjungit: quærite ex iis, num Basilii, qui cum Eudoxio communicat, jam sit orthodoxus? quare ergo in reditu ex Dardani

v. ep. 72. p. 867. *ejus Altaria everterunt, & evererunt suæ quare hodie dum Ecclesias Amasensium, &*

Zelensem percurrunt, ut suo ibi arbitrio Sæculum IV.
Presbyteros, & Diaconos ordinent? si A. C. 376.
cum iis tanquam Orthodoxis communi-
cant, quare eosdem persequuntur tanquam
hæreticos? Tandem hortatur Monachos,
ne in sua quiete turbari se sinant, his li-
tibus se non immisceant, aut temere de
quoquam judicent.

S. Basilius ad Ecclesiam Evaisensem
 scripsit epistolam, in qua dicit, necdum *Ep. 72. p.*
 totos annos decem, & septem effluxisse *866.*
 a Concilio Constantinopolitano; id ve-
 ro initio anni 360. celebratum fuerat,
 hinc istam epistolam sub finem anno 376.
 scriptam fuisse dispicitur. Epistolæ clau-
 sula est sequens: *state in fide! universum* *p. 868.*
orbem considerate, & inde judicate, quam
modica pars ægrotet! reliqua Ecclesia uni-
versa, quæ Evangelium ab Oriente ad Occi-
dentem recepit, sanam, & incorruptam Do-
ctrinam conservat. Hæc loquitur sub Va-
 lente, quocum in Oriente Ariana Hæresis
 fedebat in solio. Eidem causæ, nempe Eu-
 stathii calumniis adscribitur S. Basilii ho-
 milia contra eos, qui se tres Deos admit-
 tere accusabant. In suos calumniatores
 non invehitur, sed tantum tenero affe-
 ctu conqueritur, Charitatem, & unio-
 nem in Ecclesia, sicut olim, non regnare.
 Tum suam Doctrinam exponit, & post-
 quam contra trium Deorum calumniam
 protestatus est, subjungit: *si ideo hanc ca-*
Hist. Eccles. Tom. IV. Ll lum-

Sæculum IV. *lumniam patior, quod Spiritum Sanctum
A. C. 376. non rejiciam, & in ordinem Creaturarum
p. 622. non deprimam, ne quaeso! quidquam aliud
me dicere fingite, quam quod dico, sed hoc
simpliciter de me dicite, quod ego ille
sim, qui omnibus anathema dicam, qui dicunt
Spiritum Sanctum esse Creaturam.
Hoc fateor, hujus veritatis causa in flammas,
in gladios, in rotas, in tormenta
ruam, quæ eadem constantia, qua Martyres,
quorum hic quiescunt corpora, perieram!
ita in Festo Martyrum coram Episcoporum
confessu perorabat.*

§. XXXV.

Concilium Gangrense.

Tandem Eustathii hypocrisis agnita, & *Socr. II. c. 42.
Sozom. IV. c. 24. Libell. Synod. to. 2. Conc. p. 414.
Sozom. III. c. 14. p. 424.* damnata est in Synodo Gangrensi,
cujus tempus quidem nescitur, sed cum
S. Basilius de ea nullam mentionem faciat,
verosimile est, non ante celebratam fuisse,
quam post scriptas jam omnes has Epistolas
sub Valentis Regni finem, & forte post
Eustathii mortem, nam hoc Concilium
magis ejus Discipulis, quam Episcopi
opponi videtur; Sanctus vero Epiphanius
in libro suo de hæresibus circa annum
376. scripto, de Eustathio tamquam
de homine mortuo loquitur. Hoc
Concilium congregatum est Gangreni, in
Phlagoniæ Metropoli, cujus viginti Canonibus
nobis supersunt, cum Epistola Synodica